

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Hartfrido hujus Monasterij Hirsaugiensis nono Abbate, qui præfuit annis
duobus, mense uno, diebus octo, & gestis illius temporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

recognoscimus. Quæ placitura maximè vobis Hirsaugienſis Monasterij tam futuris, quàm præſentibus incolis confidimus. Vitam quoque S. Bonifacij Martyris ex Monacho primi Moguntinenſis Eccleſiæ Archiepiſcopi carmine deſcripſit heroico libros duos: Vitam S. Sturmi primi Abbatis Fuldenſis metricè compoſuit. Vitam & geſta S. Rhabani ex quarto Abbate Fuldenſis Cœnobij, ſexti Archiepiſcopi Moguntini proſaicè compoſuit. Vitam & paſſionem ſancti Sonderoldi ex Monacho Fuldenſis Cœnobij Moguntinenſium noni Archiepiſcopi. Vitam ſancti Hildeberti ex Abbate Fuldenſis Monasterij Moguntinenſium Eccleſiæ XII. Archiepiſcopi. Alia inſuper multa compoſuit: quæ ad manus meas non venerunt.

Anno prænotato XXIV. die menſis Septembris obiit Lupoldus Abbas hujus Monasterij S. Aurelij Hirſaugienſis octavus, & in Eccleſia ejuſdem Cœnobij cum antecęſoribus ejus ſepultus eſt: qui ſuis moribus in bonum omnibus fuit exemplar virtutum.

Lupoldus
Abb. VIII.
moritur.

De Hartfrido hujus Monasterij Hirſaugienſis nono Abbate, qui præfuit annis duobus, menſe uno, diebus octo, & geſtis illius temporis.

Mortuo igitur Abbate Lupoldo ac more Chriſtianorum cum honore ſepulto; Fratres paſtore animarum ſuarum deſtituti poſt maturos inter ſe habitotraçtatus, tandem unanimi conſenſu in Abbatem ſuum elegerunt Hartfridum Monachum ex ſe unum: juvenem quidem in annis, ſed prudentiâ & vitæ merito, multis ſenibus ſenior: ac talem de quo ſpes erat certa optimi paſtoris. Hæc autem electio facta eſt alterâ mox die poſt obitum Lupoldi anno Chriſtianorum prænotato, videlicet nongenteſimo octogefimo ſexto indictione Romanorum quartâ decimâ, menſis Septembris die viceſimâ quintâ, regnante Ottone Imperatore tertio: qui ordinatus ex more Abbas, præfuit annis duobus, menſe uno, diebus octo. Cui ſi Omnipotens Deus vitam prolongaſſet in annos plurimos, non ſuſtinuiſſet forſitan Hirſaugia deſolationem, quæ poſtea fuit ſubſecuta.

Hartfridus
in Abbate
eligitur.

Hic Hartfridus natione fuit Teuthonicus, patriâ Suevus, annorum ætatis ferme ſex & triginta, quando in Abbatem extitit promotus; ita in omnibus diſciplinis Monasticis conſummatus, ut in toto Monasterio non habuerit memoria illius temporis meliorem. Denique à bonis Præceptoribus optimè inſtitutus, in omni ſcientia ſcripturarum doctus, & valde notabilis evaſit: ingenio ſubtilis & clarus eloquio: nec minus vitæ merito quàm eruditione ſcripturarum illuſtris ac venerabilis. Quàm primum ad regendum Monachis præpoſitus fuit, omnibus cœpit curare viribus, ut ſecundum normam ſanctiſſimi Patris noſtri Benedicti fratres pure ac religioſè viverent, ne in aliquo à ſanctis declinarent. Quemcunque aliter gradientem reperiſſet, non ſuſtinuit: ſed præmonitum in ſecreto bis & tertio, ſi non emendavit erratum ſuum, durius coram omnibus increpavit. At ne quis correctorem in aliquo ſimili delicto potuiſſet arguere: ſe primum in omnibus irreprehenſibilem, omniumque bonorum vivum exemplar ſtudit exhibere. Bonis & Deum timentibus multum fuit dilectus & venerabilis, infirmis autem pius & beneficus: improbis verò & duris corde terribilis & metuendus. Eodem anno quo Hartfridus

S Abbas

Abbas fuerat ordinatus, Otto Rex tertius postea Imperator Bohemiam contra ducem imperio rebellem cum magno suo exercitu ingreditur: & congressione factâ Bohemi superantur: unde veniam postulantes impetrant, & se Regi cum Duce prosternunt.

Rex Otto
devastat
Bohemiam.

DCCCCLXXXVII.

Anno Hartfridi Abbatis primo frequens & magna inundatio fuit aquarum: quæ frequenter crevit, & non parvo temporis intervallo duravit non sine damno multorum. Ætas etiam fuit nimium fervens & calida, multisque satis perniciofa; quoniam & nascencia terræ minuit, & famem mortalibus induxit.

Carol. Dux
Hugō. per-
sequitur.

Anno prænotato Carolus Dux frater quondam Lotharij Regis Gallorum contra Hugonem nepotem suum, quem Regnum præoccupasse diximus, procedens cum exercitu Montem Acutum oppugnat, ac inde recedens usque ad civitatem Sueffonicam omnia devastando procedit. Postea Rhemorum urbem aggreditur, qua tandem fatigata Laudunum obsidet, capitque ac spoliat, & cum multa præda revertitur. Hugo autem Rex Carolum Lauduni commorantem gravi obsidione vallavit: sed secundo mense obsidionis, mirâ Dei virtute, & inaudito prius apud Gallos spectaculo, prosilientes de civitate obsessi castra obsidentium incendunt, multisque interemptis Rex Hugo pavore concussus, ac turpiter fugiens vix inde cum paucis evasit.

Engelbert.
Monachus
Trevirensis.

Claruit circa hæc tempora Engelbertus Monachus Cœnobij S. Martiæ Apostoli juxta urbem Trevirorum: vir tam in divinis scripturis, quam in seculari Philosophia doctissimus, ingenio promptus, & disertus eloquio, metro simul exercitatus & prosâ, qui scripsit inter cætera ingenij sui opuscula, vitam & Passiones duodecim Apostolorum Christi metricè libb. 12. De Musica, & Proportionibus librum unum. De compositione Monochordi lib. 1. Et quædam alia quorum noticiam non habemus. Hic postea cujusdam Cœnobij Abbas ordinatus, cujus nomen non occurrit, Ecclesiam de novo construxit, in qua & cum tali Epitaphij subscriptione sepultus fuit.

Hoc recubat husto semper memorabilis Abbas

Engelbertus, orans spiritus astra colit;

Mensis Martij obiit bis senis ipse calendis.

Construxit templum, quod retinet tumulum.

Engelbert.
Abbas Ad-
montensis.

Fuit & alius in Austria nunc quidem, sed olim in finibus Baviaræ Engelbertus Abbas Cœnobij Admontensis, ordinis nostri: Vir eruditione scripturarum insignis, & non minus integritate morum, quam scientiâ venerabilis, qui scripsit plura non contemnendæ lectionis opuscula, de quibus ego solum vidi subdita. De vitijs, & virtutibus Monachorum librum unum. Sermones commendabiles ad Monachos; cætera verò quæ composuit ad manus meas adhuc non venerunt.

DCCCCLXXXVIII.

Anno Hartfridi Abbatis secundo, magna fuit siccitas, ratione cujus frugum satio impedita famem auxit mortalibus, quæ pauperes per totam Germaniam graviter afflixit. Eodem anno Carolus Dux iterum ducens contra Hugonem Regem Gallorum exercitum, urbem capit Rhemorum: Archiepiscopum, quem Rex Hugo constituerat, capit, & cum quibusdam ex Primatibus urbis Laudunum misit, ubi cum alijs aliquandiu exulare coactus fuit.

His

His temporibus Montis Ferrati Marchionatus in Italia sumpfit initium, cujus primus Marchio sive Princeps fuit Walramus quidam natione Theutonicus, patriâ Saxo, filius Ducis Saxonum, vir magnanimus & fortis, Ottonibus secundo & tertio charissimus, à quibus Marchionatum nomine Romani Imperij in feudum accepit. Ab hoc Principe clarissimo posteri Marchiones de Monte Ferrato per ordinem descenderunt: quorum plures Christianæ Religionis devotissimi cultores multas diversis temporibus Ecclesias insignes & Monasteria fundaverunt. Ex his quæ nostri sunt Ordinis placuit annotare.

Marchionatus montis Ferrati initium.

Fundatio aliquot Cœnobia- rum.

Primum quod fundarunt Nostri Ordinis Monasterium sancti Martyris Justi non procul ab Alpibus apud Secutiam civitatem, quæ olim Pedemontana fuerat nuncupata: cui duo oppida cum omnimoda jurisdictione tradentes subjecerunt, aliisque multis possessionibus locupletarunt, quorum omnium redditus & proventus communiter annis singulis ad summam duorum ferè millium florenorum Rhenensium computantur.

Aliud Ordinis nostri Monasterium in honore S. Petri Apostolorum Principis apud Eporediam urbem construxerunt: quod prædijs & possessionibus multis munificentissimè donatum similiter Monachis inhabitandum cum Abbate tradiderunt. Cujus summa reddituum quotannis se extendit ultra quindecies centum auri florenorum.

Monasterium quoque aliud S. Michaelis Archangeli celeberrimum de Stella nuncupatum construxerunt juxta Anilianum oppidum, non longè ab Alpibus ingenti sumptu ac mirificâ arte fabricatum, cujus Abbati multa oppida & villas in circuitu subderunt, quorum proventus omnium quotannis ad sex millia ducatorum computantur.

Item Monasterium aliud Monachorum nostri Ordinis, sub honore S. Benigni Confessoris, non longè à Taurinense urbe similiter condiderunt: cujus annui redditus ad duo millia ducatorum computantur.

Monasterium insuper ad sanctum Januarium Ordinis nostri in Monte Ferrato construxerunt: quod simili munificentia pro sustentatione servorum Domini in omnibus necessarijs providerunt: cujus proventus annuè ad quindecies centum ducatos taxantur.

Aliud Ordinis nostri Monasterium sub honore D. Victoris Martyris similiter in Monte Ferrato condiderunt: cujus annui proventus ad mille ducatos auri supputantur. Prædicta sex Ordinis nostri Cœnobia diversis quidem temporibus constructa sunt; sed ab una familia Marchionum de Monte Ferrato memoratorum in esse prodierunt.

Anno prænotato magna Germaniam fames oppressit: quam statim pestilentia ingens subsequuta, infinita hominum millia consumpsit. Quæ cum nimium in omni terra sæviret, morereturque quotidie hominum multitudo maxima, tandem etiam Cœnobium S. Aurelij Hirsaugiense pestis cruenta invasit, & horrendæ calamitatis ejus, quæ non multò post secuta est, ut nobis videretur, causa fuit. Nam in brevi tempore trium videlicet mensium usque adeo prævaluit, ut hujus Cœnobij S. Aurelij plus quam sexaginta Monachos meliores ex omnibus contumperit. Quibus vitæ defunctis, miserabile fuit videre Hirsaugiam: ubi ex tot optimis fratribus duodecim numero duntaxat superstites remansisse memorantur: qui quantum à Monastica sinceritate quidam illorum defecerint,

Fames & pestilentia faviant.

runt, in electione sequentis Abbatis post mortem Hartfridi palam ostenderunt. Novissime verò post transmigratone ab hac vita sexaginta Monachorum S. Aurelij ad patriam felicitatis aeternae, ut confidimus, salva pestis Hartfridum quoque invasit Abbatem: quem consumens & rapiens ab hac mortalitate transmisit ad oves: cum quibus illum in sempiterna requie non dubitamus esse felicem. Obijt autem anno Christianorum praescripto 988. Indictione Romanorum primà: tertià die mensis Novembris: anno aetatis suae 38. & cum antecessoribus suis in Ecclesia S. Aurelij sepultus est. Complevit in brevi tempora multa; qui cum placeret Deo, raptus est, ne forsitan aliqua fictio deciperet spiritum ejus.

Hartfridus
Abbas mo-
ritur Anno
Domini
988.

De Conrado Monasterij Hirsaugiensis decimo Abbate, qui praefuit annis duodecim, mensibus sex, diebus xv. & gestis illius temporis.

Defuncto Reverendissimo Abbate Hartfrido cum LX. Monachis, sicut dictum est, peste sublatis, XII. numero duntaxat superstites remanserunt: Monasterium S. Aurelij Hirsaugiensis tribus ferè mensibus viduitatis suae incommodum deplanxit. Quibus tandem evolutis convenerunt in unum corporibus locum Fratres XII. animis divisi, & quarto die mensis Februarij anno Christianorum 989. Indictione Romanorum secundà, tempore Ottonis Imperatoris III. sub Balderico Spirensis Ecclesiae Pontifice, de substitutione novi Pastoris inter se varium coeperunt habere tractatum. Cumque mutuis se se coepissent insectari calumnijs, duos in Electione nominavere dissentientes, Conradum videlicet Monachum, qui Confirmationem suam ab Episcopo Neometensi obtinuit; & Eberhardum Cellerarium, qui fugiens Monasterium spoliavit, & extremae desolationis ipsius loci causam & seminarium dedit. Hinc gravissima dissensionem inter Fratres subsecuta sunt, quoniam una pars adhaerebat Conrado tanquam saniore consilio legitime & canonicè ab eis electo: alia verò sequebatur Eberhardum, ut virum in temporalibus expertum, quem simili constantia praetendebant canonicè electum. Praevaluit verò tandem jure Conradus, & tanquam saniore consilio Fratrum electus, Ordinationem à Pontifice Neometensis Ecclesiae, quae decuit reverentiã suscepit. Interea dum Conradus pro munere benedictionis, ut fieri solet, cum suis esset sollicitus: videns se contemptum Eberhardus, sublatis Clenodij Monasterij, & cunctis, quos potuit habere, thesauris cum duobus Monachis Hartungo & Hermanno suae factionis principibus ad Comitem de Calba, qui alioquin Monasterio sancti Aurelij graviter jam tunc erat infensus, petiturus ipsius auxilium confugit. Quem ille non solum libenter, sed etiam valde gratanter suscepit: gavissus nimirum, sicut postea manifestè apparuit, datam sibi occasionem, quae bonis Fratrum posset inferre animum hiantem, tali medio aliquando satiandum. Mox igitur Comes in tyrannidem versus, possessiones Monasterij Omnipotenti Deo, & S. Aurelio dudum à fidelibus oblatas invadit, rapit, & suis militibus in stipendium concedit: Eberhardo non solum consentiente, sed etiam praestante auxilium

Dissensio
duorum E-
lectorum
Abbatum
Conradi &
Eberhardi.

Comes bo-
na Mona-
sterij diri-
pit.